

MARCIN SIEŃKOWSKI*

Sprawozdanie z sympozjum naukowego pt. „Wspólna droga – różne zadania. Świeccy i duchowni w Kościele”, WSD w Elku, 27 stycznia 2024 r.

Sympozjum naukowe zorganizowane 27 stycznia 2024 r. w Wyższym Seminarium Duchownym Diecezji Elckiej było już jedenastym w cyklu Interdyscyplinarnego Dnia Świętego Tomasza z Akwinu¹. Tym razem temat ogólnopolskiej konferencji naukowej brzmiał: „Wspólna droga – różne zadania. Świeccy i duchowni w Kościele”. Podobnie jak przez ostatnie lata sympozjum było adresowane głównie do alumnów i wykładowców WSD w Elku, duszpasterzy, katechetów, przyszłych katechistów i osób zainteresowanych problematyką współpracy duchownych i świeckich. Zaproponowany temat zgromadził kilkudziesięciu uczestników nie tylko z Elku.

Komitet Organizacyjny sympozjum utworzyli: ks. dr Marcin Sieńkowski (przewodniczący) – rektor WSD w Elku; ks. dr hab. Tomasz Kopiczko, prof. UKSW; ks. dr Jacek Uchan – dyrektor Wydziału Duszpasterstwa Ogólnego Elckiej Kurii Diecezjalnej; ks. dr Tadeusz Białous – Fundacja Zdumienie; mgr Marta Rózio – Warmińsko-Mazurski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Olsztynie Filia w Elku.

W skład Komitetu Naukowego weszli: ks. prof. dr hab. Piotr Tomasik – UKSW; ks. prof. dr hab. Paweł Mąkosa – KUL; ks. dr hab. Roman Buchta, prof. UŚ; ks. dr hab. Stanisław Adamiak, prof. UMK; ks. dr Paweł Tarasiewicz – Adler-Aquinas Institute, Manitou Springs, CO, USA.

Sympozjum odbyło się pod patronatem: „Martyrii” – Czasopisma Społeczno-Katolickiego Diecezji Elckiej oraz Stowarzyszenia Katechetyków Polskich.

* ks. Marcin Sieńkowski – Wyższe Seminarium Duchowne Diecezji Elckiej, Elk
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-0679-5006>; e-mail: sienkowskimarcin@interia.pl

¹ Por. T. Kopiczko, M. Sieńkowski, *Sympozja naukowe ku czci św. Tomasza z Akwinu w Wyższym Seminarium Duchownym w Elku w latach 2013-2023*, „Studia Elckie” 25(2023), nr 3, s. 265-283.

Symposium rozpoczęło się Mszą Świętą koncelebrowaną sprawowaną w kaplicy seminaryjnej pod przewodnictwem bp. Dariusza Zalewskiego, biskupa pomocniczego diecezji ełckiej. W homilii przywoływał on obrazy, które na przestrzeni dziejów służyły zilustrowaniu Kościoła (np. Mistyczne Ciało Chrystusa; Łódź na morzu), a dzięki temu także wzajemnych relacji i miejsca, jakie zajmują w nim duchowni i świeccy. Nawiązując do tematu symposium bp Zalewski zaznaczył, że różne zadania spełniane w Kościele są równie ważne, a spełniające je osoby potrzebują siebie nawzajem.

Naukowa część konferencji składała się z dwóch części, które odbywały się w Aula Magna. W części pierwszej zostały wygłoszone dwie prelekcje, które poprzedziło wystąpienie wprowadzające. Część druga zawierała jeden referat, po którym nastąpiło podsumowanie wraz z dyskusją.

Sesję naukową rozpoczął ks. dr Marcin Sieńkowski, rektor WSD w Ełku, który, po przywitaniu prelegentów i przybyłych gości, wygłosił wprowadzający referat pt. „Podstawy wspólnej drogi i różnych zadań Ludu Bożego”. Wskazał powody, które przyczyniły się do podjęcia na symposium kwestii relacji między duchownymi i świeckimi. Jednym z nich był synod biskupów o synodalności (wspólna droga), innym – Szkoła Katechistów Diecezji Ełckiej zainaugurowana 9 grudnia 2023 r., a jeszcze innym – zmniejszająca się liczba powołań do kapłaństwa. W oparciu o *Konstytucję dogmatyczną o Kościele (Lumen Gentium)* Soboru Watykańskiego II ks. Sieńkowski przypomniał, na czym polega wspólna droga duchownych i świeckich oraz jakie są ich zadania.

Następnie ks. dr Rafał Pokrywiński z UKSW rozwinął temat: „Stany w Kościele według tradycyjnej eklezjologii”. Punktem odniesienia było dla niego dzieło Juana de Torquemady pt. „Summa de Ecclesia”. Zauważył, że podział na świeckich i duchownych jest naturalnym i zrozumiałym podziałem w Kościele. Jednakże w celu poprawnego uchwycenia roli jednych i drugich sugerował poznanie nauczania na temat samego Kościoła (eklezjologia). Według Juana de Torquemady najważniejszym podziałem w Kościele jest podział na Głowę i członki Ciała. W związku z tym prelegent wyjaśniał symbolikę poszczególnych członków oraz ich wzajemne powiązania.

Dr Dariusz Chmielewski z Poznania podjął zagadnienie: „Wyświęceni i poślubieni – obok czy razem?” Powołując się m.in. na Katechizm Kościoła Katolickiego, tłumaczył, na czym polega wspólna misja osób, z których jedni są związani sakramentem małżeństwa, a inni przyjęli kapłaństwo. Podkreślał, że w nauczaniu Kościoła te dwa sakramenty nie konkurują ze sobą, lecz się uzupełniają, czyli współdziałają i współpracują. Na dowód tego przywołał wybrane myśli ks. Henriego Caffarela.

Oprócz tego dr Chmielewski nawiązywał do II Kongresu Teologii Praktycznej „Parafia Jutra” (19-21 września 2023 r., Licheń), podczas którego akcentowano konieczność nawrócenia pastoralnego. Jednym ze skutków tego rodzaju nawrócenia jest odkrywanie i realizowanie różnorodności powołań w Kościele. Zdaniem Chmielewskiego, służą temu m.in. różne ruchy, wspólno-

ty i inicjatywy podejmowane na rzecz małżeństwa i rodziny, które przyczyniają się do uformowania dojrzałych osób dorosłych. W tym kluczu w dalszej części wystąpienia prelegent z Poznania wskazał i omówił wybrane wspólnoty istniejące i działające w Kościele w różnych miejscach świata.

Po przerwie został zaprezentowany dwugłos na temat: „Zaangażowanie wiernych świeckich we współczesnym Kościele – dwie perspektywy”. Przygotowali go pracownicy naukowcy Wydziału Teologii Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie: prof. dr hab. Anna Zellma oraz ks. dr hab. Wojśław Czupryński.

Swoją prelekcję rozpoczęli od uściśleń terminologicznych związanych z określeniami: duszpasterz, pośrednictwo zbawcze, relacja między Bogiem a człowiekiem (rozdzielanie wiary od religijności). Następnie zostały podane dokumenty (od soborowych po współczesne), w których jest mowa o roli i współpracy świeckich i duchownych. Dwugłos został podzielony na kilka części. Pierwsza z nich została poświęcona naturze Kościoła (wymiar eklezjologiczny) oraz przemianom społecznym (wymiar kariologiczny), druga dotyczyła osób świeckich (ich potencjału i obszarów aktywności w odniesieniu do potrójnej misji Chrystusa), kolejna (podsumowanie) została poświęcona konieczności zmian. W tej ostatniej części prelegenci akcentowali nawrócenie pastoralne oraz odnowiony model duszpasterstwa (który jest pozbawiony schematu typu: informacja, organizacja, akcja, a opiera się na świadectwie i partycypacji), a także podkreślali rolę kobiet w Kościele i wartość dobrych praktyk w duszpasterstwie.

Podsumowaniem sympozjum było wystąpienie ks. dr. hab. Tomasza Kopiczko, prof. UKSW zatytułowane: „Wspólnie czy osobno? Na drodze do *communio*”. Było ono zarazem wprowadzeniem w dyskusję, w którą włączyli się także słuchacze. W odpowiedzi na pytanie postawione w tytule swego wystąpienia ks. Kopiczko zaznaczył, że najważniejsza jest ta perspektywa, w której łączą się działania świeckich i duchownych.

Na zakończenie głos zabrał bp Dariusz Zalewski, który podziękował prelegentom oraz organizatorom konferencji. Następnie prelegenci i goście zostali zaproszeni na poczęstunek do refektarza seminaryjnego.

W tym miejscu należy zaznaczyć, że (po sympozjum) zaprezentowane tematy uzyskały kształt artykułów naukowych, zostały zrecenzowane i opublikowane na łamach kwartalnika „Studia Ełckie” 26(2024), nr 3. Dzięki internetowej edycji czasopisma i otwartemu dostępowi zainteresowani czytelnicy mają możliwość sięgania do wszystkich treści i materiałów zaprezentowanych podczas styczniowego sympozjum.